

Intervisie(R) Commitment!

Door Chiquita Welmerink, in Tijdschrift voor Conflicthantering, nr 3-2012

In deze intervisie(R) een conflictsituatie waarbij een van de partijen niet aan tafel zit, en aanvankelijk geen gesprek wil. Hoe ga je als conflictbemiddelaar om met zo'n situatie en welke rol kan je spelen? Chiquita Welmerink blikt terug.

Natuurlijk wil ik graag dat beide partijen mij benaderen en aangeven dat zij beiden mediation willen. De praktijk is over het algemeen anders. De natuur van de mens laat zien dat we in conflictsituaties geen natuurlijke bereidheid hebben om met de ander te praten. Dubbel mooi vind ik het dan ook dat het mogelijk is om een conflict met een ander toch te kunnen oplossen zonder dat die ander aan tafel zit. Voor mij is dit ook mediation. Ik geloof nu eenmaal dat mensen het diep in hun hart gewoon goed willen hebben met elkaar, al ziet het er niet zo uit. Ik ben daarin onpartijdig, maar liever zeg ik dat ik partijdig ben voor alle betrokkenen. Dit is voor mij het fundament voor succes in mediation, ongeacht de aard van het conflict en ongeacht het aantal betrokkenen. Het is niet iets vanzelfsprekends. Het vraagt om inzicht in mijn eigen oordelen over het conflict, de mensen en mijzelf. Die oordelen bepalen (on)bewust mijn gedrag. Veroordeel ik de mens of het gedrag van iemand, dan heeft dit direct invloed op mijn relatie met de cliënten en ben ik niet meer neutraal. Door je daarvan bewust te worden, kun je vanuit je eigen commitment het verschil maken, zodat mensen zich weer vrij en verbonden voelen en het conflict zelf kunnen oplossen naar tevredenheid.

De kwestie

Ik werkte nog als advocaat en had mijn eerste schreden gezet op het gebied van mediation in de zakelijke praktijk. Verbaasd was ik toen ik werd gebeld door een man, ik noem hem Bert, die mij vertelde dat hij mij wilde inschakelen als mediator in een familiekwesitie. Hij had gehoord hoe ik een conflict in een familiebedrijf had weten op te lossen en hij wilde dat ook voor het conflict dat hij had met zijn ex-vrouw Anneke over de omgang met zijn kinderen. Hij had de kinderen al jaren niet gezien. Anneke weigerde elk contact en stuurde elk cadeau voor de kinderen terug. De rechtbank had destijds bepaald dat een omgangsregeling niet in het belang van de kinderen was.

Er ging op dat moment veel door mij heen. Ik deed al jaren geen familiezaken. Heb mij daarin altijd machteloos gevoeld. Bovendien wist ik niets meer van alimentaties en wilde dat graag zo houden. En toch intrigeerde mij zijn vraag. Ik vertelde hem dat ik geen alimentatieberekening kon maken. Hij gaf aan dat het hem daar niet om te doen was. Hij wilde de relatie met zijn kinderen herstellen en wel op een manier die ook echt zou werken: een gewoon contact tussen een vader en zijn kinderen. Het raakte mij. Hoe zou dat zijn voor de kinderen? Voor Anneke?

Ik wilde wel zeker weten of hij de relatie met zijn kinderen echt wilde herstellen en vroeg hem dat nogmaals. Hij antwoordde: 'ja!' Ik vroeg: 'ongeacht hoe lang het duurt? Je blijft namelijk je hele leven lang vader!' Hij zei: 'ja!' Ik zei: 'Oké, dan ben ik je partner in dezen en spreken we af dat we nooit stoppen, totdat jij je doel hebt bereikt, akkoord?' Hij stemde in. Beiden waren we gecommitteerd.

We maakten een afspraak. Doel van het eerste gesprek was helder te krijgen wat zijn aandeel was in het conflict. Ik vroeg hem naar het moment in zijn relatie met Anneke waarin hij zich alleen of afgewezen had gevoeld. De bron van het conflict. Hij wist zich dat moment precies te herinneren. Een opmerking van haar in het begin van hun relatie: 'ik kan kiezen voor mijn

soulmate of ik kan kiezen voor de moeilijke weg, die met jou'. Zij koos weliswaar voor Bert, maar die keuze heeft hij altijd opgevat als zijnde tweede keus, alsof hij niet goed genoeg was. Dat oordeel is zijn eigen leven gaan leiden. Hij heeft haar erom veroordeeld. In het gesprek met mij werd hem duidelijk dat dit iets van hem was. Dat zij dat nooit gezegd had. Dat hij haar erom veroordeeld heeft, wat geleid heeft tot de ruzies, de scheiding van zijn vrouw die hij de liefde van zijn leven had genoemd.

Zijn machteloosheid uitte zich meer en meer in boosheid. Het kwam tot een escalatie in de echtscheidingsprocedure. De omgang met de kinderen werd hem uiteindelijk ontzegd.

Vertrouwen

Doordat de angel er bij Bert uit was, ontstond er begrip, allereerst voor hemzelf, zijn gevoelens, zijn gedrag. Het viel op zijn plek. Ik noem dat transformatie: het kwartje valt. Ineens begrijp je het, ontstaat er ruimte en voel je je weer verbonden met de ander. Aangezien Anneke elk contact weigerde, besloot hij een brief te schrijven, met daarin zijn excuses voor zijn aandeel in hun conflict, zijn gedachten, gevoelens en gedrag. Het bevrijdde hem om daarvoor verantwoordelijkheid te nemen, te stoppen met alle verwijten. Je kon zien dat hij milder werd. Wantrouwen maakte plaats voor vertrouwen.

Stap voor stap ging dit traject, en af en toe leek het onmogelijk. Vroeg Anneke om meer geld voor de kinderen, terwijl hij hen niet mocht zien. Dan wilde hij stoppen. Ik herinnerde hem dan aan zijn commitment en gaf aan dat geld geld is en kinderen kinderen zijn. Dat dat twee verschillende kwesties zijn. Ik vroeg hem daarna of hij het door haar gevraagde geld kon en wilde betalen. Hij bekeek het heikele punt opnieuw en kon dan oprecht instemmen met het verzoek.

Langzamerhand werden alle kwesties rond de scheiding opgelost. Anneke wilde evenwel geen gesprek met Bert, maar stond een gesprek met mij in aanwezigheid van haar advocaat toe. Voor mij was het van groot belang te erkennen dat ik aanvankelijk een oordeel had over haar. Hoe kun je je kinderen het contact met hun vader onthouden! Maar met dat oordeel zou ik geen verschil maken. De deur zou dicht blijven. Ik heb mij in haar verplaatst, hoe zou ik mij voelen in haar positie? Ik zag een moeder die haar man is kwijtgeraakt, wiens ouders in die periode waren overleden en ik begreep haar angst haar kinderen kwijt te raken. Met die compassie en de overtuiging dat zij ooit van elkaar gehouden hebben, kon ik ook met haar een gesprek hebben. Er ontstond een klimaat van toenadering.

Gesprekken

Desondanks bleef Anneke de omgang tussen Bert en de kinderen weigeren. Zij beriep zich op de beschikking van de rechtbank waarin dat was bepaald. Er leek geen andere weg dan de gang naar de rechter. Ik voelde mij als mediator en advocaat – die eigenlijk geen advocaat meer wilde zijn – ellendig. Mijn angst was dat de rechter het verzoek zou afwijzen, dat wij zouden verliezen en dat Bert zijn kinderen dan echt nooit meer zou zien. Wat ik voorheen als advocaat nooit zou doen, deed ik nu. Ik deelde dit gevoel met Bert. Hij herinnerde mij aan mijn commitment en zei: 'Als dit niet werkt, dan zoeken we gewoon een andere mogelijkheid. Weet je nog?' En toen lukte het ook om een verzoekschrift te schrijven, vanuit mijn hart, niet alleen voor deze man, maar voor alle betrokkenen, een vader, een moeder, kinderen. Met trillende knieën ging ik naar de rechtbank waar de rechter en de afgevaardigden van de Raad voor de Kinderbescherming aangaven dat er iets wezenlijks was veranderd bij de vader. Een geweldige volgende stap die ertoe leidde dat Anneke instemde om gesprekken aan te gaan met Bert onder leiding van Jeugdzorg.

Langzamerhand vonden zij elkaar weer. Alles werd bespreekbaar: de angst, de zorgen, de teleurstellingen, de verwachtingen. Met als resultaat? Een man die zijn ex-vrouw belt als ze ziek is: 'kan ik wat voor je doen?' Een vrouw die haar ex-man belt met de vraag: 'ga je mee

samen wandelen en pannenkoeken eten met de kinderen?’ Kinderen die hun vader vragen: ‘pap, mag ik die cd van je branden?’ De nieuwe partner van Bert samen met Anneke aan tafel met alle kinderen, en ga zo maar door. Win-win voor alle betrokkenen.

Terugblik

Dit was een van mijn eerste mediations en als advocaat (gespecialiseerd in insolventierecht) vond ik familiekwesties heel ingewikkeld. Maar ik was geraakt, door het verhaal en de wens van de vader. Mijn vader overleed toen ik jong was. Dat vond ik erg, maar ik moet er niet aan denken dat je ouders gescheiden zijn en dat je je vader niet meer ziet, die nota bene in dezelfde plaats woont. In feite koos ik hiermee ook partij voor de kinderen en de moeder. Dus ik zei ja op de vraag of ik hem wilde helpen de relatie met Anneke en zijn kinderen te herstellen. Uiteraard zou Anneke mij niet als onpartijdig kunnen zien, maar eerlijk gezegd was ik daar niet mee bezig. Niemand hoeft met mij te praten, maar ik ben helder over wat ik wil en waar ik voor sta. In mediation gaat het niet om mij, of wat men van mij vindt. Het gaat over de ander(en).

Wanneer je bij één van beiden de angel eruit weet te halen, de impasse weet te doorbreken, dan heeft dat invloed op de relatie. In feite stopt één van beiden met de strijd. Het is ‘de Kunst van Transformatieve Mediation’. En om dat te bereiken vraagt dit elke keer weer om bewust te worden van je eigen oordelen en veroordelingen en deze te transformeren naar dat wat voor mij de essentie is van mediation: liefde. Het is de verbindingskracht tussen mensen, het maakt dat je de schakel kunt zijn die mensen weer met elkaar in verbinding brengt. De schakel die de impasse doorbreekt, waardoor mensen het conflict zelf naar tevredenheid kunnen oplossen. Het is de kunst om jezelf steeds zo te managen dat jij die schakel kunt zijn. Te blijven vertrouwen op het zelfoplossend vermogen van mensen. En dat begint met te blijven vertrouwen in jezelf, te geloven dat er altijd een oplossing is, ook al heb je geen idee hoe deze eruit gaat zien. Ik vind dat bijzonder, het ontroert me telkens weer. En als ik het even niet zie zitten, dan weet ik dat dit is wat ik wil, met mijn commitment verschil te maken zodat mensen zich vrij en verbonden voelen, inclusief ikzelf. En dan zie ik altijd weer een mogelijkheid, een opening om dat doel te bereiken.

‘Wat er gebeurd is in je leven kun je niet veranderen, wel wat het met je doet’

Over de auteur

Chiquita Welmerink (1959) werkte vanaf 1984 als advocaat in de zakelijke praktijk. In 2001 gooide zij het roer om: ze werkt sindsdien als (transformatief) mediator, trainer en coach. Welmerink heeft haar eigen opleidingsinstituut (WEL-COM). Zij geeft lezingen en trainingen op het gebied van transformatieve communicatie, mediation en coaching. Meer informatie: www.wel-com.nl